

IZ SVETA TIŠINE

Glasilo Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

ISSN 1318-1394

Letnik XXXIII, št. 1 in 2 / jan., feb. 2012

- **PETI FILMSKI FESTIVAL GLUHIH**
- **TOLMAČENJE GLUHOSLEPIM OSEBAM – OVIRE IN DILEME**
- **PRAVICA DO UVELJAVLJANJA GARANCIJE**
- **ŠPORTNIK GLUHIH LETA 2011**
- **POSEBNO PRIZNANJE OLIMPIJSKEGA KOMITEJA SLOVENIJE
ZVEZI DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE**

POŠILJANJE PISNEGA IN SLIKOVNEGA GRADIVA ZA GLASILO IST

V naše uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije potrebno upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven pripnite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo članke prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

UREDNIŠTVO

OBVESTILO UREDNIŠKEGA ODBORA

Pred vami je dvojna številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli veliko zanimivega in raznovrstnega branja. Zaradi omejenih finančnih sredstev in pomanjkanja prispevkov smo se v uredništvu odločili, da januarško in februarško številko združimo. Leto 2011 je za nami, želimo pa si, da bi tudi v letošnjem letu z veseljem prebirali naš časopis. Zahvaljujemo se vam za vaše prispevke in upamo, da boste z nami sodelovali še naprej. Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polžkovim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Če bi želeli tudi sami napisati kakšen prispevek, ste prisrčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije **s pripisom 'za IST'**.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite tudi sami prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime in priimek ter naslov, da vas uvrstimo med prejemnike glasila.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na naši spletni strani **www.zveza-gns.si**.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami nam pošljite na e-naslov **urednistvo.ist@zveza-gns.si**.

UREDNIŠTVO

Pismo našega urednika

Leto 2011 smo uspešno pripeljali do konca. Bilo je delavno, polno prizadevanja, pa tudi slavnostno. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je uresničila vseh osemnajst posebnih socialnih programov in poleg številnih kulturnih ter športnih dogodkov pripravila slavnostno akademijo ob mednarodnem dnevu gluhih.

Leto je bilo še posebej praznično, saj smo obeležili 80 let organiziranega delovanja gluhih na Slovenskem. Ob tej priložnosti je predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk Zvezo odlikoval z Redom za zasluge za vztrajno in sistematično skrb za izboljšanje položaja oseb z okvaro sluha.

Kulturniki so nas razveseljevali z gledališkimi in filmskimi predstavami, športniki pa so bili uspešni na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Žal pa smo prejeli tudi manj spodbudne novice o grobem političnem poseganju v doslej neodvisno delovanje Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij.

Tudi letos vas bomo obveščali o aktualnih dogodkih s področja gluhotote in naglušnosti, dosežkih naših športnikov, kulturnih skupin, posameznikov in dogajanju v društvih. Vse, ki bi želeli skupaj z nami ustvarjati glasilo, pa vabimo, da se nam pridružite ter ga popestrite s prispevki, fotografijami in opisom doživetij.

Februar je mesec kulture, a le redki se zavedajo, da ima kulturno ustvarjanje gluhih dolgoletno zgodovino in poseben pomen. V tokratni dvojni številki lahko med drugim preberete, kako so v društvih razveselili najmlajše, kdo je sodeloval na petem filmskem festivalu ter nasvet pravnega strokovnjaka.

Želimo vam prijetno branje.

Adem Jahjefendić

IZDAJATELJ: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 **SPLETNA STRAN:** www.zveza-gns.si
GLASILO UREJA: Adem Jahjefendić, uredništvo.ist@zveza-gns.si **UREDNIŠKI ODBOR:** Zdenko Tomc, Franci Mulej, Boris Horvat, Nina Janžekovič, Aleksandra Rijavec Škerl, Nataša Kordiš
LEKTORICA: Barbara Perc **OBLIKOVANJE:** Franc Planinc **TISK:** Farba, grafične storitve d. o. o. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo obvezno tudi mnenja ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano k plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici:
 Peti filmski festival gluhih
 Foto: Jan Orešnik

KAZALO

1. Pismo našega urednika
2. S sekretarjeve mize
6. Peti filmski festival gluhih
7. Posvet o informacijsko-komunikacijski tehnologiji
8. Otroci gluhih staršev
10. Tolmačenje gluhoslepim osebam - ovire in dileme
11. Pravica do uveljavljanja garancije
12. Tržič - moje mesto
13. Obisk dedka Mraza
14. Otroke je obdaroval Božiček
 Zaključek leta 2011
 Izdelava novoletnih voščilnic
15. Tečaj slovenskega znakovnega jezika
16. Posebno priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije
16. Športnik gluhih leta 2011
17. Rekordna udeležba na sedmem mednarodnem turnirju v futsalu in odbojki
19. Mednarodne novice

S sekretarjeve mize

Tako vroče, kot se je končalo preteklo leto, se je začelo tudi novo. Prazniki so prehitro minili, ker pa se spremembe v družbi dogajajo z veliko hitrostjo, ne smemo počivati.

SKLEP FUNDACIJE ZA FINANCIRANJE INVALIDSKIH IN HUMANITARNIH ORGANIZACIJ ZA LETO 2012

Štefan Kušar, novi direktor FIHA

Z velikim pričakovanjem smo dočakali sejo sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, kjer so dokončno potrdili sklep za leto 2012. Iz preteklih izkušenj vemo, da nam z omenjenim sklepom finančna sredstva še niso zagotovljena, saj so odvisna predvsem od financiranja Loterije Slovenije. Pred dvema letoma smo prejeli le 50 odstotkov sredstev za naložbe, lani nam niso mogli zagotoviti sredstev, zagotovljenih s sklepom, prav tako pa smo vse leto dobivali le med 80 in 90 odstotki vrednosti dvanajstin. Zato upamo, da bo sklep za leto 2012 v celoti realiziran. Zaradi nepredvidljivih okoliščin do zadnjega nismo vedeli, kaj se bo zgodilo z delovanjem fundacije in s sklicem seje sveta. Kljub razgretim glavam, je v mrzlih zimskih dneh prevladala modrost in na fundaciji so potrdili

finančni načrt za leto 2012 ter imenovali novega direktorja Štefana Kušarja, ki je bil pred tem glavni tajnik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije. Dokler ga ne potrdi Vlada, bo delo opravljal kot vršilec dolžnosti.

Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij je 19,9 milijonov evrov razporedila med invalidske in humanitarne organizacije, od tega 12,94 milijonov med 26 invalidskih in malo manj kot 7 milijonov med 65 humanitarnih organizacij. Komisija za ocenjevanje in pripravo predlogov za razporeditev sredstev je zavrnila tri vloge invalidskih in štirinajst vlog humanitarnih organizacij. Hkrati pa je bila celotna vsota razpisa za leto 2012 nižja za skoraj 2 milijona evrov kot za leto 2011.

REFERENDUM

Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije ni uspel zbrati več kot 40.000 podpisov, potrebnih za vložitev referendumске pobude.

Neuspeh lahko pripišemo volilnemu obdobju, mrzlim decembrskim dnevom in velikemu nepoznavanju problematike financiranja invalidskih organizacij, tako med invalidi kot med ostalimi državljani. Posledica tega bo razpustitev sedanjega sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij ter imenovanje novega, v katerem se bodo spremenila razmerja med številom predstavnikov invalidskih, humanitarnih in vladnih organizacij.

Novi zakon zakonitim zastopnikom organizacij prepoveduje članstvo v svetu fundacije ter predvide-

va spremenjeni način imenovanja predstavnikov. Glede na veliko neprepoznavnost v javnosti in nemoč predstavnikov oseb z okvaro sluha, iskreno želim, da bi tudi Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije imela predstavnika v novem svetu fundacije.

SKUPŠČINA IN UPRAVNI ODBOR NACIONALNEGA SVETA INVALIDSKIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

Udeležili smo se različnih aktivnosti Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije. Na skupščini smo potrdili poročila in načrte za leto 2012 ter obravnavali tekoče zadeve, ki se nanašajo na dnevno politiko in neuspelo akcijo zbiranja podpisov za referendum. Naša društva so aktivno pristopila k zbiranju podpisov, žal pa v ostalih invalidskih organizacijah ni bilo take vneme.

Skupščina je sovpadala z volitvami članov upravnega odbora za 4-letno mandatno obdobje, kjer je bila za podpredsednico in članico sekretariata Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije vnovič izvoljena predsednica Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Frida Planinc.

Naš član žal ni mogel biti izvoljen tudi v nadzorni odbor, saj pravila določajo, da organizacija, ki ima predstavnika v sekretariatu, ne more hkrati imeti predstavnika v nadzornem odboru. Za predsednika Nacionalnega sveta je bil znova z veliko večino izvoljen Boris Šuštaršič.

Pročelje apartmaja

Terasa

Vhod v apartma

Notranjost

SEJA UPRAVNEGA ODBORA ZVEZE IN ZAKLJUČNI SPREJEM SODELAVCEV

Na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije smo leto zaključili z zadnjo sejo upravnega odbora, na kateri smo sprejeli usmeritve glede počitnikovanja ter potrdili nakup dveh enot za ohranjanje zdravja, ki smo ju financirali s sredstvi, pridobljenimi z odprodajo koč na Veliki planini in manjšega dela zemljišča v Zadobrovi za potrebe elektro postaje. Vpeljali bomo tudi novi program za vodenje evidence članov, kar bo društvom omogočilo lažje vnašanje

Ležišča

in statistično obdelavo podatkov za potrebe financerjev ter pripravljavcev zakonov in drugih aktov. Seji upravnega odbora je sledilo novoletno druženje s sodelavci, kjer smo izmenjali dragocene informacije in voščila, prisotne pa sta nagovorila predsednica in podpredsednik Zveze.

OKROGLA MIZA NA TEMO ŠPORTA GLUHIH IN NAGLUŠNIH NA LOKALNI IN DRŽAVNI RAVNI

Kot smo se lani dogovorili na seminarju v Fiesi, je Športna zveza gluhih skupaj z društvi organizirala okroglo

mizo, na kateri so sprejeli pomembne sklepe, ki bodo začrtali novo pot sodelovanja vseh športnikov z okvaro sluha.

80 LET ORGANIZIRANEGA DELOVANJA NA SLOVENSKEM

Zaradi velikega zanimanja za publikacijo, ki smo jo izdali ob 80-letnici organiziranega delovanja, smo v posebni tiskani izdaji pripravili povzetek večjih dogodkov, omenjenih v publikaciji, in jo priložili decembrski številki glasila Iz sveta tišine, ki ga pošiljamo na 3.700 naslovov. Na ta način bomo vsem uporabnikom približali našo skupno zgodovino.

KATALOG IZOBRAŽEVANJ SOCIALNE ZBORNICE SLOVENIJE

Ob koncu leta smo s strokovnim svetom Socialne zbornice Slovenije pripravili katalog izobraževanj zbornice in sodelovali na seji upravnega odbora. Vabim vse strokovne sodelavce in ostale zainteresirane, naj se v skladu z možnostmi vključujejo v razpisana izobraževanja, ki bodo pripomogla h kakovostnejšemu delu in medsebojnemu povezovanju.

KARTING – NOVI ŠPORT GLUHIH

Gluhi športnik Matija Jurkovič je v Al Ainu v Združenih arabskih emiratih na 12. velikem finalu pokala Rotax med 264 tekmovalci iz 60 držav osvojil izvrstno dvanajsto mesto. S tem je izenačil najboljši slovenski rezultat v kartingu, ki ga je pred štiri leti na istem dirkališču, a v drugem razredu, dosegel njegov starejši brat Luka. Matiji iskreno čestitamo in se veselimo njegovih tekmovalnih uspehov.

Matija Jurkovič se pripravlja

OKROGLA MIZA O ČLOVEKOVIH PRAVICAH IN MEDIJAH

Urad varuhinje človekovih pravic je v počastitev dneva človekovih pravic organiziral okroglo mizo o pomenu informiranosti. Varuhinja si prizadeva biti najširše dostopna, zato se je odzvala vabilu Zveze in se vključila v projekt, katerega cilj je bil zmanjšanje informacijske ločnice med slišječimi in gluhihimi, naglušnimi, gluhoslepimi ter osebami s polževim vsadkom. V izjavi za javnost je izpostavila pomen dostopnosti do komunikacij in informacij ter omenjene usmeritve zapisala tudi v letnem poročilu.

Na startni črti

Ustava RS v znakovnem jeziku

USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE V ZNAKOVNEM JEZIKU

Predsednik Državnega zbora in predsednik Ustavnega sodišča sta ob 20. obletnici sprejetja slovenske ustave organizirala sprejem in med drugim predstavila Ustavo Republike Slovenije v slovenskem znakovnem jeziku, prilagojeno gluhih osebami.

Projekt je z evropskimi sredstvi in delno s sredstvi iz programa Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij izvedla Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije.

PRAVILNIK, PRIPRAVLJEN NA PODLAGI ZAKONA O USMERJANJU OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI

Ministrstvo za šolstvo in šport je na osnovi Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami izdelalo predlog pravilnika ter Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana pozvalo, naj poda pripombe nanj.

Ministrstvu smo predlagali, naj v pravilnik vključi tudi gluhoslepe, ki

so iz predloga zakona izpadli. Upamo, da bodo naš predlog upoštevali. Pravilnik je še v izdelavi, pričakujemo pa, da ga bodo v kratkem sprejeli.

POSVET TOLMAČENJE GLUHSLEPIM OSEBAM – OVIRE IN DILEME

Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je v sodelovanju z društvom Dlan ter Ministrstvom za delo družino in socialne zadeve organiziralo posvet, na katerem

so osvetlili probleme in ovire, s katerimi se pri tolmačenju srečujejo gluhoslepe osebe.

Na posvetu smo sodelovali tudi predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ter podali predloge za izboljšanje stanja gluhoslepih oseb v Sloveniji. Združenju tolmačev za slovenski znakovni jezik čestitam za dobro izbiro tematike in izvrstno organizacijo dogodka ter upam, da bo ministrstvo spodbudil, naj naredi prve korake za izboljšanje omenjene problematike.

MINISTRSTVO ZA KULTURO ZAVRNILO PRITOŽBO ZVEZE GLEDE EVROPSKEGA PROJEKTA

Ministrstvo za kulturo je zavrnilo našo prijavo za pridobitev evropskih sredstev za sofinanciranje projekta spletnega informiranja gluhih in naglušnih.

Na zavrnitev smo se pritožili, a so nas vnovič zavrnilo. S tem so nam povzročili nepopravljivo škodo. Njihovo odločitev obžalujemo, sam pa imam pri omenjenih projektih večkrat občutek, da so kriteriji premalo jasni, ter upam, da medijska prepoznavnost in ostali interesi pri dodelitvi sredstev niso bili odločilni.

Statistični podatki kažejo, da sta Slovenija in Evropa v enem najtežjih obdobjih.

Po dvajsetih letih obstoja smo s 111.000 nezaposlenimi, 16 milijardami evrov državnega dolga in 672.000 prejemniki socialnih transferjev vseh vrst v negativnem smislu podrli vse rekorde.

V tem negativnem vzdušju je potrebno ostati trden v svojih prepričanjih, pozitivno naravnani in spoštljiv.

Matjaž Juhart

Posvet Tolmačenje gluhoslepim osebam

Udeleženci posveta

PETI FILMSKI FESTIVAL GLUHIH

Tretjega decembra je v veliki dvorani Kulturnega doma Franca Bernika v Domžalah potekal peti filmski festival gluhih. Na razpis programa Zveze z naslovom 'Kultura gluhih' je bilo prijavljenih deset filmov društev gluhih in naglušnih Slovenije ter Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana pod vodstvom mentorja Bojana Morda. Festival je otvorila predsednica Zveze Frida Planinc, ki je prisotne spomnila, da je tretji december mednarodni dan invalidov, kateremu je bil posvečen tudi filmski festival, vsebina filmov pa je bila povezana z invalidsko tematiko. Festivalске točke je povezovala gluha moderatorka Valerija Škof.

Uvodoma so predvajali pet družbeno odgovornih video spotov v produkciji televizijskega studia Zveze o gluhoti kot nevidni invalidnosti, ki postane opazna šele takrat, ko z gluho osebo vzpostavimo stik.

Video spotom je sledilo deset filmov.

V filmu z naslovom **Slovenska himna** so predstavniki Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana v slovenskem znakovnem jeziku prikazali sedmo kitico pesnitve Zdravljica.

Skupina Tihe stopinje je v filmu **Avtoštopar** opozorila, da je potovanje z avtoštopom lahko nevarno, saj avtoštopar lahko postane žrtev nasilja, doživi prometno nesrečo ali pa ga okraadejo.

Gluhonem – gluhih je naslov filma Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana, v katerem so avtorji spomnili na razliko med gluhihimi in gluhonemimi.

Na filmski delavnici so predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije naredili zanimiv film z naslovom **Povabilo na kavo**, v katerem druženje ob rogljičku in kavi pripelje do nesporazuma.

S filmom **Anoreksija in bulimija** so na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana opozorili na problem, s katerim se srečuje vedno več ljudi.

Moja gluhoti Društva gluhih in naglušnih Podravja je pretresljivo

Predsednica ZDGNŠ Frida Planinc

Moderatorka Valerija Škof

Plakat festivala

Obiskovalci festivala

Podelitev priznanj

pričevanje o gluhoti ter različnih željah, čustvih in mišljenju.

Zgodba o vrbi Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana prikazuje, kakšne izdelke lahko spletemo iz vrbovih vej.

Življenje je izziv, daje nam možnost razviti pogum in ustvarjalnost, je sporočilo filma **Študij je zakon** Mestnega društva gluhih Ljubljana.

Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana v filmu **Dovolj nam je šole** v reperski pesmi v slovenskem znakovnem jeziku sporoča, naj jim damo mir.

Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana pa je s kratkim izsekom streljanja na agenta napovedalo novi film z naslovom **Agent proti mafiji – maščevanje se vrača**, ki ga bodo prikazali prihodnje leto.

Anton Petrič

POSVET O INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKI TEHNOLOGIJI

V Državnem zboru Republike Slovenije so decembra lani v sodelovanju z Univerzitetnim rehabilitacijskim inštitutom Soča, Nacionalnim svetom invalidskih organizacij Slovenije in Državnim svetom Republike Slovenije organizirali posvet o informacijsko-komunikacijski tehnologiji za gluhe in naglušne ter slepe in slabovidne. Kot predstavniki populacije z okvaro sluha smo z zanimanjem spremljali prikaz razvoja informacijsko-komunikacijske tehnologije, ki je gluhim in naglušnim na novo odprla okno v svet ter bistveno izboljšala in olajšala medsebojno komunikacijo in socialno vključenost.

Predstavnica Soče Aleksandra Tabaj je predstavila svoj pogled na razvoj komunikacijske tehnologije in njen pomen pri zaposlovanju invalidske populacije.

Predsednik Državnega sveta Blaž Kavčič je izrazil zaskrbljenost nad naraščanjem števila brezposelnih invalidov in se zavzel za izboljšanje nastalega položaja.

Namestnik varuhinje človekovih pravic Tone Dolčič je predstavil prizadevanja za izboljšanje življenja in enakopravnosti invalidske populacije, generalni direktor Soče Robert Cugelj pa dejavnosti rehabilitacij-

ZA OSEBE Z OKVARO SLUHA, SLEPE IN SLABOVIDNE

Udeleženci posveta

skega centra in razvojno strategijo inštituta. Predsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije Boris Šuštaršič je izpostavil vse bolj perečo invalidsko problematiko, predvsem pa zaskrbljenost nad neurejenostjo državne skrbi za financiranje Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, katere delovanje je za invalidske organizacije življenjskega pomena.

Predstavniki podjetja Ozara so prikazali uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije pri projektu obdelovanja glin, predstavnik slepih in slabovidnih Marino Kačič pa je predstavil problematiko, s katero se soočajo, potrebe in želje po razumevanju njihove specifične invalidnosti ter stališča, ki izhajajo iz njihove praktične uporabe.

Mag. Andreja Švajger s Soče je prikazala uporabo tehnologije slepih in slabovidnih pri zaposlitveni rehabilitaciji, za nas pa so bila najbolj zanimiva predavanja dr. Matjaža Debevca z mariborske Fakultete za

elektrotehniko, računalništvo in informatiko, ki je strokovno in slikovito predstavil uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije za gluhe in naglušne pri zaposlovanju in vsakdanjem življenju, ter predstavnikov zavoda Racio Social

Tatjane Dolinšek in Boštjana Juga, ki sta spregovorila o primerih dobre prakse v zaposlitveni rehabilitaciji gluhih in naglušnih. Tolmačicama slovenskega znakovnega jezika Zlati Crljenko in Martini Košir se zahvaljujemo za tolmačenje in skrb za razumljivost posveta, organizatorjem pa da so nam omogočili praktično uporabo

informacijsko-komunikacijske tehnologije. Za udeležence, zlasti uporabnike omenjene tehnologije, je bilo predavanje zanimivo in poučno, saj bo razvoj tehničnih pripomočkov in tehnologije invalidom omogočil enakopravno bivanje.

Na žalost pa država v skrbi za enakopravno vključenost gluhe in naglušne populacije v družbo zelo počasi sledi napredku tehničnih pripomočkov, zato so gluhi še vedno edina invalidska populacija, kateri ni priznan niti en tehnični pripomoček.

Dolgo pričakovani Zakon o izenačevanju možnosti invalidov je s 1. januarjem letos sicer stopil v veljavo in bo gluhim in naglušnim vsaj v nekaterih primerih omogočal subvencioniranje določenih tehničnih pripomočkov, ki pa bodo kmalu zastareli. Le upamo lahko, da bo tehnološkemu napredku sledila tudi država in omogočala subvencioniranje najsodobnejših pripomočkov.

Boris Horvat Tihi, AURIS Kranj

Tolmačenje v slovenski znakovni jezik

OTROCI GLUHIH STARŠEV

V pričujočem prispevku bom skušal odkriti vzroke za nekatere lastnosti, ki me obremenjujejo že vse življenje. Opisal bom značilnosti, ki se mi zdijo zanimive in ki sem jih zasledil v literaturi na temo Otroci gluhih staršev, dodal pa bom tudi primere iz svojega življenja. V zaključku bom povzel misli otroka po imenu Peter iz knjige Gluha mati in oče (Mother Father Deaf), ki se skladajo z mojimi.

Hoffmeister (2008) piše o tem, da se 90 odstotkov slišočih otrok rodi gluhim staršem, in pojasni njihovo razpetost med svetom slišočih in svetom gluhih.

Prav ti otroci predstavljajo most med komunikacijo slišočih in oseb z okvaro sluha. Naj povzamem izkušnjo tolmačke Natalije Rot, ki se spominja, kako je kot otrok s starši hodila v trgovino, na banko, zavarovalnico in bila, čeprav še otrok, njihov most s 'služečim' svetom (Leban, 2011). Tudi jaz sem bil takšen most in že v zgodnjih letih otroštva prevajal govor, tudi osebne narave, o katerem nisem dosti vedel in mi je bil nerazumljiv.

Zaradi tega sem hitreje odrasel. Intervjuvanec gospod Jacobs je za časopis The New York Times (Collins, 1986) izjavil, da tolmačenje v mladih letih lahko pripelje do hitrejše zrelosti in samostojnosti otroka,

vendar pa se izgubi pristno obdobje otroškega odraščanja.

Hoffmeister (2008) navaja, da otrok iz gluhe družine težje loči in prepozna pravila obnašanja, saj doma živi v kulturi gluhih, izven doma pa v kulturi slišočih. Nekateri teh otrok se znajdejo ali delajo tovrstne premike hitreje, nekateri pa počasneje.

Tak otrok se ne vklaplja popolnoma niti v skupino slišočih niti gluhih, temveč živi v svoji podskupini, ki je sestavljena iz dveh različnih kultur. Hoffmeister (2008) poudarja mejo med svetom gluhih, ki tožijo, da je slišoč svet zanje slab, znakovni jezik pomemben in svojevrsten, da ne razumejo slišočih, težko berejo in pišejo ter da sta, tako govorni jezik kot jezik kretenj, jezika gluhih, in med slišočimi, ki imajo gluhoto za slabo stanje, se ne zanimajo za znakovni jezik in jim je pomembno le da nekdo pozna slovnico jezika

ter da veliko bere in piše. Oseba se težko odloči o pravilni izbiri, saj je poudarek vedno na vzorcih skupine ljudi, in ne na posamezniku, ki preseže meje svoje skupnosti (Paulston v Ladd, 2003).

Mama, s katero sem preživel največ časa, je zadovoljila moje potrebe po hrani, ljubezni in varnosti, ni pa mi ni dala prave vzgoje, vzorcev kulture slišočih, izobraževanja ... Toplino, pristen odnos, skrbnost in pozornost, ki sem jih dobil od nje, sem vedno iskal tudi drugod, zato danes še vedno želim, da sem v skupini v središču pozornosti ali da me obravnavajo individualno. Pogosto se mi dogaja, da drugim pripovedujem o gluhoti svoje družine. To izzove vprašanja in zahteva dodatno razlago ter je lahko obremenjujoče (Hoffmeister, 2008). Z veseljem ozaveščam ljudi ter pogosto opazim sočutje in žalost, ko omenim odraščanje z gluхими starši. Slišoč me večkrat vprašajo, ali lahko gluhe osebe na primer vozijo avto. Odvrnem jim, da gluhoti ne pomeni, da so nesrečni, se smilijo samim sebi in so nesposobni delati običajne stva-

Tomaž z mamo

ri. Tudi pravila in običaji gluhih pri spoznavanju novih ljudi se razlikujejo od pravil in običajev slišičih. Ker je v Sloveniji znakovni jezik drugačen od jezika slišičih (Zveza društev gluhih in naglušnih, 2011), se bolj osredotoča na bistvo, zato mnogokrat, ko se predstavim, poudarim tudi svoje značilnosti, ki se nanašajo na osebno in poslovno področje ter izobrazbo. Dostikrat ne vzbudim pravega zanimanja zase, saj se slišiči ljudje pogosto predstavljajo v šali, metaforično ali zgolj samoumevno. Ob tem se sprašujem, kaj je pravilno.

Zaradi neposrednih vprašanj in odpiranja tabu tem se pogosto spravim v zagato. Na ta način sem komuniciral z mamo in njenimi prijatelji – šalili smo se na račun svoje intimne in intimne drugih. Že od otroštva gluhe vodim skozi običajne stvari in jim dajem vedeti, kaj je prav in kaj narobe. Če opazim nepravilnosti ali možnosti izboljšave slišičega, mu to naravnost povem, in pri njem pogosto izzovem jezo ali sovraštvo. Hoffmeister (2008) mi je odprl oči tudi z razlago, ki jo je povzel iz

dela Potovanje v svet gluhih (Journey Into a Deaf World), v kateri je razložil, zakaj otroci gluhih staršev ne znajo pravilno uporabljati kretenj. Gluhi starši s slišičim otrokom večinoma komunicirajo besedno in minimalno uporabljajo znakovni jezik, od njih pa pričakujejo, da znajo uporabljati tudi znakovni jezik. Mati mi je večkrat dala vedeti, da ne poznam pravih kretenj, in prijateljem govorila, da sem se ne sposoben naučiti znakovnega jezika, sam pa sem se ob tem počutil manjvrednega.

Hoffmeister (2008) opisuje, da bolj ko si oddaljen od sveta gluhih, manj konfliktov imaš znotraj sebe, vendar pa izgubljaš stik s svojimi koreninami in se zato težje opredeliš. Ker je svet slišičih dominanten, se težko odločiš, kateri kulturi posvečati več pozornosti. Glede na to, da živiš med obema, se težje izpopolniš v eni. Vse to vodi v konflikte in težave, s katerimi se spopadaš vse življenje. Tako naj bi otroci gluhih staršev skozi odraščanje postali konfliktne osebnosti in se dobro razumeli s sebi podobnimi (Hoffmeister, 2008). Prav tako radi bežijo iz težkih situacij in se v drugačnem okolju spopadajo z novimi izzivi ali nudijo pomoč drugim. Sam sem 'bežal' v druge države, kjer sem svoje težave zamenjal z borbo za preživetje. Moral sem se preizkusiti v težkih situacijah, kakršnih doma nisem spoznal.

V zgodnjih najstniških letih sem doživljal tudi strah, sram in posmeh, zlasti ko sem začel razmišljati o drugačnosti svojih staršev in jo skušal razumeti. Pogosto sem se pretvarjal, skrival, lagal in se izgovarjal, da bi se izognil soočenju staršev z okolico, čeprav je večina vedela za njuno invalidnost. Kadar sem bil v družbi kolegov, sem na ulici nalašč spregledal svojo mamo. Če sem bil v družbi gluhe osebe, sem vedno opazil poglede mimoidočih in razmišljal o tem, kako nas prezirajo in obrekujejo. Ko pa sem se začel zavedati svojih prednosti zaradi znanja znakovnega jezika in zmožnosti komuniciranja z osebami, ki jih težko razumemo, je enaka situacija posta-

la priložnost, da sem lahko pokazal svoje znanje. S ponosom sem se v javnosti začel družiti z gluhiimi osebami in poglede mimoidočih občutil kot občudovanje.

Tolmačka Nataša Kordiš me je opozorila, da imajo gluhi navado, da se vsilijo v pogovor drugih gluhih oseb, tako da ena izmed njih izpade iz njega. Na ta način pogovor razbijejo. V ljubljanskem in koprskem društvu gluhih sem se večkrat postavil v kot in opazoval komunikacijo gluhih ter ob tem spoznal, zakaj sem nepotrpežljiv.

Naj zaključim z izjavo Petra iz knjige Gluha mati in oče (Mother Father Deaf), ki pravi: 'Srečen sem. Imel sem možnost živeti in odraščati v kulturi gluhih ter jo izkusiti kot le malokdo. Za določene stvari, ki sem jih spoznal ob tem, mnogi še danes ne vedo. Zaradi odraščanja z gluhiimi starši je moje življenje bolj bogato. Kljub omejitvam so vztrajali in živeli naprej. Najbolj pomembno pa je, da je bilo v naši družini veliko ljubezni. Kaj več lahko človek zahteva?' (Preston, 1995)

Tomaž Pahovec

Viri:

Collins, G. (15. december 1986). *THE FAMILY - THE FAMILY - CHILDREN OF DEAF SHARE THEIR LIVES* - NYTimes.com. *The New York Times*.

Hoffmeister, R. (2008). *Border Crossing by Hearing Children of Deaf Parents: The Lost History of Codos*. V. H. Dirksen in L. Bauman (Ur.), *Open Your Eyes: Deaf Studies Talking*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Ladd, P. (2003). *Understanding Deaf Culture: In Search of Deafhood*. VB: ZDA.

Leban, C. (8. november 2011). *Otroci gluhih staršev*. Jana.

Preston, P. (1995). *Mother Father Deaf: Living Between Sounds and Silence*. ZDA: Harvard College.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (2010). *Kaj je znakovni jezik?*

Posvet v Soči

Tolmačenje gluhoslepim osebam - ovire in dileme

Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je ob koncu leta v predavalnici Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Soča v Ljubljani organiziralo posvet o aktualni problematiki sporazumevanja z gluhoslepimi osebami. Prisotne je pozdravila direktorica združenja Jasna Bauman, nagovorila pa generalna direktorica direktorata za invalide z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Dragica Bac.

Načine sporazumevanja z gluhoslepimi osebami je predstavila predstavnica društva Dlan, sekretar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Matjaž Juhart pa usposabljanje za njihovo aktivno življenje in delo.

Sekretarka Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj Zlata Crljenko je v slikovitem predavanju z naslovom 'Iz prakse v prakso' predstavila svoje več kot 30-letno delo z gluhoslepimi. Poudarila je pomen obojestranskega spoznavanja in nenehnega učenja medsebojnega sporazume-

Zlata Crljenko o delu z gluhoslepimi osebami

vanja, kjer je vsakemu gluhoslepu posamezniku potrebno pristopati individualno in imeti izreden občutek za sočloveka ter obilo potrpežljivosti in razumevanja težav, s katerimi se vsakodnevno sooča.

Najpomembnejše je zadovoljstvo gluhoslepih uporabnikov, včasih pa trud tolmačev ali društva ni dovolj, saj s strani države status gluhoslepih oseb še ni v zadovoljivi meri urejen. Zato v bližnji prihodnosti upravičeno pričakujemo večji posluš za problematiko gluhoslepih v skladu s Konvencijo Organizacije združenih narodov o pravicah invalidov.

Predsednik Sveta Vlade Republike Slovenije za slovenski jezik in predavatelj na Pedagoški fakulteti v Ljubljani dr. Stane Košir je opozoril na pomanjkljivosti v razvoju znakovnega jezika in pristojne pozval k bolj enotnemu načinu razvoja le-tega.

Zakonske smernice za populacijo gluhih otrok je predstavila sekretarka Urada za razvoj šolstva z Ministrstva za šolstvo in šport dr. Bojana Globačnik, Cveto Uršič pa je spregovoril o problematiki gluhoslepih v aktualni slovenski zakonodaji, predvsem vključenosti v Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, ki bo letos stopil v veljavo, in za katerega upamo, da bo vsaj delno izboljšal bivanje gluhih, naglušnih in gluhoslepih uporabnikov.

Boris Horvat Tihi

PRAVICA DO UVELJAVLJANJA GARANCIJE ZARADI STVARNE NAPAKE PRI NAKUPU SLUŠNEGA APARATA ALI KATEREGAKOLI IZDELKA

Če ima kupljeni izdelek napako, lahko potrošnik uveljavlja pravice iz naslova odgovornosti proizvajalca za brezhibno delovanje stvari (garancije) ali iz naslova odgovornosti prodajalca za stvarno napako. Potrošnik sam odloča o tem, iz katerega naslova bo uveljavljal svoje pravice.

Razlika med garancijo in stvarno napako je v dolžini roka odgovornosti, obsega odgovornosti in načina uveljavljanja pravice, in sicer:

- pri stvarni napaki prodajalec odgovarja za napako dve leti od dneva, ko je bilo blago izročeno potrošniku, pri garanciji pa je ta rok krajši ali daljši od roka odgovornosti za stvarne napake,
- pri garanciji proizvajalec odgovarja za napake ne glede na njihov obseg (tudi za najmanjšo napako), pri stvarni napaki pa prodajalec ne odgovarja za napake, ki so neznatne,
- pravice iz garancije potrošnik uveljavlja postopno od najlažje za proizvajalca (odprava napake) do najtežje (odstop od pogodbe), pri stvarni napaki pa potrošnik sam odloča, katero pravico bo uveljavljal.

ODGOVORNOST PRODAJALCA ZA STVARNE NAPAKE

Stvarna napaka je napaka, ki je obstajala v trenutku izročitve blaga, ali je v tem času obstajal vzrok, katerega posledica je napaka, ki se pokaže v dveletnem roku odgovornosti prodajalca za napake.

Stvarna napaka je lahko očitna ali skrita:

- Očitna stvarna napaka je tista, ki jo lahko opazimo z navadnim pregledom. Pregled se opravi brez posebnih pripomočkov in zanj ni potrebno posebno znanje. Očitne napake so tiste, ki jih skrben človek

Stvarna napaka

s povprečnim znanjem in izkušnostjo človeka, enakega poklica in stroke kot potrošnik, lahko opazi pri običajnem pregledu blaga.

- Skrita stvarna napaka je tista napaka, ki na pogled ni vidna. Šteje se, da napaka ni vidna, če je z običajnim pregledom ob prevzemu blaga ni bilo moč opaziti, pokaže pa se v roku, v katerem prodajalec odgovarja za napake. Potrošnik mora prodajalca obvestiti o napaki v dveh mesecih od dneva, ko je napako opazil. Ne glede na to zakonsko pravico naj potrošnik prodajalca obvesti čim prej. Obvestilo naj bo pisno in prodajalcu poslano priporočeno, v njem pa je treba napako natančno opisati in prodajalcu omogočiti, da pregleda blago.

Kupec, ki je pravilno obvestil prodajalca o napaki, lahko na podlagi 37. člena Zakona o varstvu potrošnikov (v nadaljevanju ZVPot) proti prodajalcu uveljavlja naslednje pravice (jamčevalne zahtevke):

- odpravo napake na blagu ali
- vračilo dela plačanega zneska v sorazmerju z napako ali
- zamenjavo blaga z napako z novim brezhibnim blagom ali
- vračilo plačanega zneska.

Potrošnik sam odloča o tem, katero pravico bo uveljavljal, brez sode-

lovanja prodajalca. Zahtevke mora biti v pisni obliki in prodajalcu poslan s priporočeno pošiljko. Kopijo zahtevka je potrebno shraniti, saj predstavlja dokaz o pravočasni seznanitvi prodajalca o napaki. Če napaka ni sporna, določba 1. odstavka 39. člena ZVPot prodajalca zavezuje, naj čim prej, vendar najpozneje v osmih dneh, ugotovi potrošnikovi zahtevi. Če prodajalec potrošnikovi zahtevi ne ugotovi, lahko potrošnik na podlagi 1. odstavka 71. člena ZVPot tržnemu inšpektorju predloži, naj z odločbo zaveže podjetje, da ugotovi njegov zahtevi. Tržni inšpektor bo izdal odločbo, če je napaka nesporna ali če je potrošnik priložil izvedensko mnenje, iz katerega izhaja, da napaka ni sporna, ali je na drug način dokazano, da napaka ni sporna. Prodajalec stori prekršek, če potrošnikovi zahtevi ne ugotovi, čeprav napaka ni sporna, za katerega se na podlagi 78. člena ZVPot kaznuje z globo v višini 1.200 evrov, odgovorna oseba v podjetju pa z globo v višini 400 evrov. Če je napaka sporna, mora prodajalec prav tako v roku osmih dni potrošniku pisno odgovoriti in navesti razloge, zakaj je sporna. Če prodajalec to dolžnost opusti, prav tako stori prekršek, za katerega se kaznuje enako kot v prejšnjem primeru. Če potrošnik pridobi mnenje zapriseženega izvedenca, iz katerega izhaja, da napaka obstaja, nastane situacija kot v primeru, ko napaka ni sporna.

Uporabniki slušnih aparatov se pogosto pritožujejo, da ne slišijo, dobavitelj pa jih prepričuje, da je aparat dobro nastavljen. Razlog, da slabo slišijo, je lahko nevarnost uporabnika, slaba nastavitve ali stvarna napaka. V takem primeru najprej preverimo nastavitve aparata ter ali ga uporabnik pravilno uporablja, šele nato naj uveljavlja pravice iz odgovornosti prodajalca za stvarne napake.

Stevan Janevski, univ. dipl. prav.

Gledališka igra

Tržič – moje mesto

Tržič je majhno mesto pod Karavankami, v katerem prebivajo ljudje z velikim srcem. Mestno jedro je iz leta v leto lepše in občina počasi postaja ena najlepših gorenjskih občin. V Tržiču si vedno lepo sprejet, ljudje pa so ustrezljivi in vedrih obrazov. Njegova zgodovina sega v leto 1492, ko je cesar Friderik III. gorsko vasico Tržič povzdignil v trg in mu priskrbel tržne pravice. Občina je letos upihnila že 519. svečko, vsako obletnico pa obeleži s praznovanjem.

Slavnostne akademije v kulturnem centru smo se decembra lani udeležili tudi člani Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj, Mirsada, Boris, tolmačica Martina in jaz.

Prireditvev je bila izvrstno pripravljena in odlično izpeljana. Najprej je spregovoril župan, za kulturni program pa so poskrbeli člani kulturnega društva Zali Rovt in tržiški pevski zbor Ignacij Hladnik. Podelili so tudi plakete in diplome za dobra in častna dela občanov. Prejeli so jih vodja odbora za gradnjo koč na Zelenici, ki je pred mnogimi leti pogorela, Jožef Štucin, pri zbiranju sredstev pa je vidno vlogo odigralo tudi naše društvo, ki je z dobrodelno akcijo zbralo zajetno vsoto, prostovoljni gasilec Cvetko Krč, mladi ustvarjalci najboljšega BMX poligona Red Shovel Team, podjetje Cablex, prostovoljno gasilsko društvo Lom pod Storžičem in gledališka skupina Nasmeh. Naziv častne občanke je prejela Marija Ahačič Pollak za promocijo slovenstva in Tržiča v Sloveniji in po svetu, zlasti med izseljenci v Kanadi, kjer je s svojo dejavnostjo pripomogla k ohranjanju slovenskega jezika in pesmi.

Petra Čanak

Tržiški župan mag. Borut Sajovic

OBISK DEDKA MRAZA

Kot vsi otroci, tudi naši malčki vsako leto nestrpno pričakujejo obisk dedka Mraza in darila, ki jih prinese. V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj smo v preteklih letih pri organizaciji novoletnih dogodkov spletli prijateljske vezi z društvom Priskoči in lansko prednovoletno obdarovanje otrok organizirali v njihovih novih prostorih v Kranju.

Pred obdarovanjem otrok

Predstava

Sekretarka Zlata je program tolmačila v slovenski znakovni jezik, da so bili pravljice in skeči razumljivi tudi gluhih in naglušnim otrokom. S tem smo slišočim otrokom in njihovim staršem pokazali, kako se spoznavamo v svetu tišine.

Naj pohvalim prizadevnost organizatorjev in nastopajočih, ki so pripravili zanimiv program.

Nastopajoči so z duhovito in pristrčno izvedbo pritegnili pozornost otrok in odraslih, ki so se za trenutek lahko prepustili razigranosti in brezskrbnosti.

Ker je ob takih priložnostih pomembna pogostitev, so povabljenе pričakale tudi bogato obložene mize. Za jedačo, pijačo in darila so poskrbeli donatorji Viking, Auris, Don don, Emma, Pekarna Zevnik, Piskar, Žito, Zveza prijateljev mladine, Pošta Slovenije, Arc, Delavska hranilnica, Elite, Kolinska, Arvaj, Rdeča raketa, Mesarstvo Krušič, Okrepčevalnica Matevž, Jani Benček, Zlatko Mahmutovič, Gebruderweis, Mercator, Svet knjige, Pekarna Jaka, Mizarstvo Domin, Vigros in Vilamist. Lutkovno predstavo z naslovom Zgodba o rdeči mašinci sta odigrala Ljubo Todorovič in Miki Prača, prireditev pa je povezoval Tilen Mihelčič.

Boris Horvat Tihi

V veselem pričakovanju daril in dedka Mraza

Obdarovanje otrok

Otroke je obdaroval Božiček

Leto je naokoli in zakorakali smo v praznični december – mesec nešteti lučk, pravljичno okrašenih izložb in obdarovanja. V Društvu gluhih in naglušnih Pomurja Murska Sobota smo se tudi letos spomnili na šestdeset otrok naših članov, ki so v restavraciji hotela Zvezda v Murski Soboti skupaj s starši in starimi starši pričakali Božička.

Povabljeni je najprej pozdravil predsednik društva Ignac Jakopina, nato pa so vzgojiteljice vrta iz Lipovcev odigrale igrice, ki je otroke zelo navdušila. Priklicali smo tudi Božička, ki je razdelil darila. Otroci so se jih zelo razveselili, najpogumnejši pa so Božičku zapeli pesmico. Z njim so se tudi skupinsko fotografirali, dobremu možu pa se je že mudilo naprej, saj je moral obdarovati še mnogo otrok.

Tatjana Cigan

Veselo praznovanje ob zaključku leta 2011

Zaključek leta 2011

Člani in simpatizerji Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče smo se na začetku decembra zbrali na praznovanju zaključka leta 2011. Pred večerjo je v okviru kulturnega programa nastopila otroška folklorna skupina Jurij Vodovnik Skomarje, ki je predstavila slovenske ljudske pesmice, plese in igrice. Nato nas je obiskal Miklavž, ki ni prišel praznih rok. Prinesel je darila za otroke in starejše od sedemdeset let ter nam zaželel obilo sreče in zdravja v prihajajočem letu.

Po večerji so podelili priznanja za najboljšo športnico, športnika, žensko in moško ekipo. Laskavi naslov so osvojili Irena Marinko, Alojz Govedič, ženska balinarska in moška nogometna ekipa, ki se je priznanja še posebej razveselila. Druženje s prijatelji se je nadaljevalo do poznih večernih ur.

Petra Polegek

IZDELAVA BOŽIČNO-NOVOLETNIH VOŠČILNIC

Članice društva izdelujejo voščilnice

V Društvu gluhih in naglušnih Pomurja Murska Sobota smo že drugo leto zapored organizirali delavnico ročnih del. Tokrat smo s šivanjem svetlečih barvnih sukancev izdelovali božično-novoletne voščilnice. Udeleženci delavnic so bili zelo motivirani in uživali v ustvarjalnem druženju. Članice društva Marija Bogdan, Nada Rogač, Majda Rajbar, Emilija Pocak, Marija Lebar ter Danica Dvanajščak so z veliko truda in potrpežljivosti izdelale kar 190 čudovitih voščilnic, pomagali pa so jim otroci Tjaša in Luka Šooš, Blaž Sinic in Vanesa Cigan.

Tatjana Cigan

TEČAJ SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

Nekoč sem na televiziji ujela oddajo Prisluhljivo tišini. Še vedno vidim pred seboj obraz Ljubice Podboršek v uvodnem avizu in njene gibe za besedi prisluhljivo in tišina. Ljudje v oddaji so se mi zdeli posebni, saj so znali nekaj, česar jaz nisem. Tedaj sem sklenila, da se bom govorice rok oziroma slovenskega znakovnega jezika nekoč naučila. Sem ter tja sem željo omenila prijateljem in znancem, a so me vsi le debelo gledali, kaj mi je tega treba.

Leta pozneje sem v spletni klepetalnici spoznala Petro. Med klepetom sva ugotovili, da sva skorajda sosedki. Končno je prišel čas, da se srečava ob kavi. Spomnim se Petrih besed, da z njo ne bo lahko komunicirati. Nato mi je povedala, da je gluha. Čeprav sva prek spleta klepetali že nekaj mesecev in sva druga o drugi precej vedeli, mi tega ni nikoli omenila. Vseeno sva se v živo dobro sporazumeli. In srečali sva se še mnogokrat. Povedala sem ji, da se želim naučiti slovenskega znakovnega jezika, in čez nekaj mesecev mi je sporočila, da društvo AURIS pripravlja tečaj. Takoj sem se odločila, da se ga udeležim.

Prva ura tečaja je bila dobro obiskana. Z učiteljico Martino smo se naučili enoročne abecede in se spoznali med seboj. Nekaj tečajnikov je kmalu obupalo, ostali pa smo se počasi prebijali skozi besede, se učili zaimke, številke, barve, tvorili kratke, zatem pa vse daljše stavke. Počasi smo se sprostiti in med nami je zavladalo prijetno, sproščeno vzdušje. Postali smo dobri znanci in prav z veseljem sem vsak ponedeljek šla na tečaj. Poleg učenja smo si pripovedovali svoje zgodbe, se nasmejali anekdotam in sočustvovali ob slabih novicah. Dve uri, kolikor je trajal tečaj, sta včasih minili prehitro, in velikokrat smo ob koncu posedeli in se zaklepetali.

Na sončno ponedeljkovo popoldne smo imeli izpit. Gospod Tomc in gospe Crljenko ter Košir so bili naša stroga komisija. Če rečem stroga, veste, da se šalim, saj jih še predobro poznate. Vsi tečajniki smo preizkus dobro opravili in dobili potrdilo.

Nekaj mesecev pozneje se je začel nadaljevalni tečaj. Tri tečajnice, Nina, Karmen in jaz, smo se odločile, da se poizkusimo naučiti čim več. Še vedno prihajamo vsak ponedeljek in se za dve uri poglobimo v kretnje – vanje poskušamo tolmačiti govor in obratno. Čeprav je omenjeni tečaj bolj zgoščen in zahteva več koncentracije, se pri urah nasmejimo, včasih do solz. Motimo se pri osnovnih kretnjah, brez težav pa se spomnimo kretnje, ki smo jo uporabile le enkrat ali dvakrat. Velikokrat se motimo pri kretnjah, ki so si podobne oziroma izhajajo iz istega dela telesa (npr. vesel, mlad, življenje). Začele smo se vključevati tudi v društvo in se že med prvim tečajem udeležile velikonočne delavnice, kjer smo barvale pirhe, v zadnjem času pa smo poizkusile tolmačiti tudi dve predavanji.

Odkar tečaj poteka, sem se udeležila nekaterih prireditev, posvečenih gluhim in naglušnim. Naivno sem mislila, da je na teh prireditvah ti-

šina, ter se bo slišalo le šuštenje oblek. Pošteno sem se zmotila. Na marsikateri prireditvi je tako glasno, da si moram skoraj zatisniti ušesa. Na evropskem festivalu gluhih Salvia sem po koncu z ostalimi stala v preddverju, kjer je bila pogostitev. V trenutku sem ostala sama v množici, saj so vsi moji spremljevalci našli sorodnika ali prijatelja, s katerim so želeli poklepetati. Ozrla sem se naokrog in prešinilo me je, da sem tokrat v manjšini jaz. Šele takrat sem zares dojela, kako se gluhi počutijo med slišječimi. Če bi bil to moj prvi stik z gluхими, bi bila izgubljena. Tako pa sem že imela nekaj izkušenj, zato se nisem počutila povsem odrijene. In prav v tem preddverju sem odkretala svoj prvi stavek zunaj učilnice. Nastopajoči Ladi sem s kretnjami povedala, da je bila odlična. Dlje ko sem med gluхими in naglušnimi, več stvari spoznavam. Doslej mi je bilo veliko nejasnih, preveč pa sem jih imela za samoumevne. Med tem sva s Petro postali prijateljici in skupaj nehote v svet tišine pritegnili še prijateljico. Hitro in z veseljem se učim kretenj, ki jih s pridom uporabljam v pogovoru z nama. Ko gremo na kavo ali na potep, smo za naključne opazovalce najbrž prav zanimive. Naš pogovor je mešanica kretenj, govorjenja, zavijanja z očmi in smeha. Včasih opazimo kak radoveden ali začuden pogled in začnemo pretiravati s kretnjami, opazovalec pa hitro ugotovi, da ne počnemo nič prepovedanega ali zahrbtnega, ampak se zgolj pogovarjamo.

Nina, Karmen in jaz počasi končujemo nadaljevalni tečaj. Odločena sem, da bom opravila tudi izpit za tolmačko, saj je vsako znanje v življenju koristno. Vesela sem podpore, ki mi jo dajejo ljudje na AURISU, ne le Petra, Martina, Urša, Zlata, Mirsada in Boris, pač pa vsi člani, ki zahajajo v prostore društva in s katerimi se videvamo ob ponedeljkih. Sprejeli ste me odprtih src in brez vas bi bilo kretanje zelo težko, če ne nemoško. Hvala vam.

Sabina Šolar

Tečajnice

POSEBNO PRIZNANJE OLIMPIJSKEGA KOMITEJA SLOVENIJE ZVEZI DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Prevzem priznanja za Športno zvezo gluhih Slovenije

Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite je decembra lani na prireditvi v Kočevju podelila priznanja najboljšim slovenskim športnikom invalidom za leto 2011. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je skupaj s Športno zvezo gluhih Slovenije za dolgoletno delovanje na športnem področju ter za številne osvojene medalje gluhih in naglušnih športnikov na nacionalni in mednarodni ravni prejela posebno priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije.

Priznanje je predsednici Zveze Fridi Planinc izročil predsednik olimpijskega komiteja dr. Janez Kocijančič.

Anton Petrič

ŠPORTNIK GLUHIH LETA 2011

Športna zveza gluhih Slovenije vsako leto izbere najboljšo športnico, športnika in športno ekipo gluhih. Izbirajo med gluhiimi športniki, ki so v tem letu tekmovali na uradnih tekmovanjih. Kriteriji za izbor športnikov so rang tekmovanja, osvoje-

ni rezultat in število tekmovalcev v konkurenci. Decembra lani je predsedstvo Športne zveze gluhih Slovenije na predlog sekretariata izbralo najboljše športnike leta 2011. Naslov najboljše športnice gluhih je pripadel Sabini Hmelina, ki je trikrat zmagala na mednarodnih turnirjih v bovlingu, v Celju pa je bila kot najboljša igralka med slišječimi izbrana med najboljših dvanajst. Najboljši športnik gluhih je postal Miha Jakofčič, ki je bil na svetovnem prvenstvu gluhih v košarki v Palermu izbran za najboljšega strelca prvenstva in člana najboljše peterke košarkarjev. Pomlajena košarkarska

reprezentanca gluhih Slovenije si je brez ključnih igralcev Mihe Zupana in Saše Lukiča z osmim mestom na svetovnem prvenstvu gluhih v košarki v Palermu priborila naslov najboljše športne ekipe. Častno priznanje Športne zveze gluhih Slovenije za izjemne dosežke slovenske košarke gluhih na mednarodnem prizorišču v zadnjih petnajstih letih ter osvojenih šest odličij z olimpijskih iger, svetovnih in evropskih prvenstev gluhih pa je prejel dolgoletni trener košarkarske reprezentance gluhih Slovenije Peter Brumen.

Anton Petrič

Športnik leta 2011 Miha Jakofčič

Športnica leta 2011 Sabina Hmelina

Rekordna udeležba na sedmem mednarodnem turnirju v futsalu in odbojki

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor je konec januarja v Mariboru organiziralo sedmi mednarodni turnir v futsalu za moške in odbojki za ženske. Udeležilo se ga je petnajst moških in pet ženskih ekip društev gluhih in naglušnih iz Slovenije, Italije, Slovaške, Madžarske, Srbije, Češke ter Hrvaške. Tekmovalo je prek dvesto športnikov, spodbujalo pa jih je ravno toliko navijačev. Tekmovanja v futsalu so potekala v športni dvorani Tabor in športni dvorani Biotehniške šole, v odbojki pa na osnovni šoli Bojana Iliča.

Svečane otvoritve v dvorani Tabor so se udeležili tudi podžupan Mestne občine Maribor in predsednik sveta invalidov Milan Mikl ter predsednik športne sekcije našega društva Aleš Škof, ki sta udeležencem namenila besede dobrodošlice, in predsednik športne sekcije

Slovenska ženska odbojkarska ekipa

Društva diabetikov Maribor Aleksander Trnjar. Kasneje se nam je pridružil še direktor Športnih objektov Maribor Gordan Prelič, tolmačila pa je Suzana Krsteski.

Turnir je bil na visokem nivoju in v Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor smo ponosni, da smo že sedmič uspešno organizirali to prestižno mednarodno prireditev. Pri pripravah in organizaciji smo več kot šest mesecev sodelovali vsi iz strokovne službe društva ter številni gluhi in naglušni prostovoljci.

REZULTATI FUTSAL (MOŠKI):

1. mesto DGNP Maribor, Slovenija
2. mesto G.S.C. Silent Potentini, Italija
3. mesto SSK Vitkovice, Češka
4. mesto MNK Silent Zagreb, Hrvaška
5. mesto MDGN Slovenske Konjice, Slovenija
6. mesto GSS Torino, Italija
7. mesto Čačak-Užice, Srbija
8. mesto G.S. Avelino, Italija
9. mesto ASDS Pesaro, Italija
10. mesto MNK Split, Hrvaška
11. mesto MDGN Velenje, Slovenija
12. mesto DGNP Ptuj, Slovenija
13. mesto SKN Nove Zamky, Slovaška
14. mesto SKN Prievidza, Slovaška
15. mesto Magarotto Padova, Italija

REZULTATI ODBOJKA (ŽENSKE):

1. mesto Power Deaf Women, Slovenija
2. mesto Siketek Sport Klub SSC, Madžarska
3. mesto Tihe mesečnice, Celje, Slovenija
4. mesto Olimpija, Beograd, Srbija
5. mesto DGN Podravja Maribor, Slovenija

POKALE SO PREJELI:

- najboljši strelec v futsalu: Mustafa Buljubašič, DGN Podravja Maribor, Slovenija
- najboljši igralec v futsalu: Viler Jovič, DGN Podravja Maribor, Slovenija
- najboljši vratar v futsalu: Farnoto Antonio, G.S.C. Silent Potentini, Italija
- najboljša igralka v odbojki: Andreja Sümegny, Siketek Sport Klub SSC, Madžarska

Zaključek tekmovanja in podelitev pokalov sta potekala v večnamenski dvorani Pekarna, kjer se je zbralo več kot 250 gostov.

S plesnimi točkami so nastopile gluhe članice plesne skupine Sweet Girls, presenečenje večera pa so bili tujski kurenti.

S šaljivimi igrami so sodelovali tudi številni gluhi in naglušni, pogovor med udeleženci pa je vse do jutranjih ur potekal v številnih znakovnih jezikih.

Pri organizaciji so nam nesebično pomagali Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije s pokali ter Urad za šport Mestne občine Maribor z denarnim prispevkom. Posebna zahvala gre vodstvu in upraviteljem športnih objektov, ki so z brezhibno izvedbo ter z odlično tehnično

Mariborski prvaki v futsalu

podporo številnim športnikom z okvaro sluha omogočili nepozabno športno doživetje.

Milan Kotnik
strokovni sodelavec-sekretar
DGNP Maribor

Ekipa Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče vnovič v finalu

Predstavniki ekip

Novembra lani je Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče organiziralo dravinjski superpokal v futsalu za gluhe.

Na njem so se pomerile ekipe, ki so na državnem prvenstvu v futsalu za gluhe v Ljubljani zasedle prva štiri mesta – Nove Gorice, Celja, Maribora in Slovenskih Konjic.

Po izenačenih bojih sta se v finalu vnovič pomerili ekipi Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče ter Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor.

Več sreče so imeli Mariborčani, ki so osvojili prvo mesto, drugi so bili domačini, tretji nogometaši iz Celja, četrta pa ekipa iz Nove Gorice.

Petra Polegek

MEDNARODNE NOVICE

ŠPORT

Na svetovnem prvenstvu gluhih v futsalu na Švedskem je tekmovalo enajst ženskih in šestnajst moških reprezentanc. Pri ženskah je prvo mesto osvojila reprezentanca Rusije, drugo Danska, tretje pa Nemčija. Pri moških je bil prvi Iran, druga Turčija, tretja pa Rusija. Danska in Norveška, ki sta bili na lanskem evropskem prvenstvu enakovredni nasprotnici Slovenije, sta zasedli petnajsto in šestnajsto mesto. Prvih deset mest je zasedlo kar sedem evropskih reprezentanc.

Plavalni komite ene ameriških zveznih držav je gluho plavalko, ki je na svetovnem prvenstvu gluhih v plavanju na Portugalskem osvojila tri zlata odličja, razglasil za plavalko leta.

KULTURA

Južnokorejski film Polžev planet, ki opisuje življenje od rojstva gluhoslepega moža, je na 24. mednarodnem filmskem festivalu v Amsterdamu osvojil nagrado za najboljši celovečerni dokumentarni film. Gledalce je ganila moževa interakcija s svetom in ljubljeno ženo.

Gluhi ameriški umetnik z malezijskimi koreninami Leon Lim je bil izbran v skupino tekmovalcev, ki so se pomerili v televizijski resničnostni oddaji z naslovom Umetniško delo – novi veliki umetnik. Njegove izdelke je videlo skoraj milijon in pol gledalcev. Ko so ga vprašali, ali se je v oddaji počutil prikrajšanega, je odgovoril, da mu gluhoti pomaga pri osredotočanju na umetniško ustvarjanje, ko se drugi umetniki med seboj glasno pogovarjajo. Ko je med oddajo zbolel tolmač znakovnega jezika, so mu pri sporazumevanju pomagali sotekmovalci. Leon Lim se ukvarja z risanjem, fotografijo, multimedijško produkcijo ter inštalacijami z elementi ognja, vode in svetlobe. Založniška hiša Time je njegov portret Juliana Assanga uvrstila med kandidate za izbor osebnosti leta.

V Brnu na Češkem je potekal enaindvajseti mednarodni festival gluhih v pantomimi, kjer so izvedli štirinajst predstav.

ZANIMIVOSTI

Belgijski zvezi gluhih sta skupaj z belgijsko železniško agencijo začeli izvajati projekt poučevanja železniških uslužbencev v znakovnem jeziku s ciljem učinkovitega sporazumevanja z gluhihimi potniki. Tečajniki so bili zelo motivirani za učenje.

V Tokiu so zgradili hišo po meri gluhih oseb, zlasti gluhih staršev z otroki, in jo poimenovali SobaSoba. Ima dve nadstropji in vodoravno streho. V prvem nadstropju sta dve sobi, v drugem pa ena, da starši lahko opazujejo svoje otroke. Na stenah, stropu in na tleh je več manjših odprtih, prav tako namenjenih opazovanju otrok.

V San Franciscu so odprli italijansko restavracijo Mozzeria, ki jo vodita gluha zakonca. Idejo za restavracijo je lastnica, ki izhaja iz Azije, kulinariko pa je študirala v Italiji, dobila od svojega očeta. Večina zaposlenih v restavraciji je gluhih, na prihod gostov pa jih opozori svetlobni signal. Hrano je možno naročiti tudi prek spleta ali videotelefona.

Kurirsko podjetje Mirakle Couriers iz Indije ima 70 gluhih zaposlenih. Vsi, vključno z upravo, se sporazumevajo s pomočjo kretenj. Pošiljke dostavljajo po vsem svetu, peš, z avtobusom ali z vlakom, okrog 65.000 na mesec. Sporazumevajo se s sms sporočili. Država je podjetju podelila nacionalno nagrado za ozaveščanje invalidov.

V Londonu lahko gluhi v trgovini telekomunikacijskega podjetja O2 dobijo informacije o nakupu prenosnega telefona, ki omogoča komunikacijo v znakovnem jeziku. Gluha oseba, ki je zaposlena v trgovini, gluhih kupcem razloži, kako se telefon uporablja, in jim svetuje pri nakupu.

Gluhi 96-letnik iz Malezije je začel uporabljati Facebook omrežje in elektronsko pošto, da bi na ta način ohranil socialne stike s prijatelji in znanci.

TEHNOLOGIJA

Podjetje Honda je iznašlo novega humanoida – robota v podobi človeka, imenovanega Asimo, ki se zna sporazumevati s pomočjo kretenj.

Na Japonskem so razvili tehnološki sistem, ki govor samodejno prevede v japonski znakovni jezik. Prevaja pojme, in ne besed. Sistem še izpopolnjujejo, uporabili pa ga bodo za tolmačenje na televiziji in za hitro obveščanje ob naravnih katastrofah.

Švedska zveza gluhih je izdala slovar znakovnega jezika za prenosne telefone. Vsebuje dvesto kretenj, zaenkrat pa se ga lahko uporablja le na iPhoneu in iPadu. Z njim se bo uporabnik kretenj lahko naučil kjerkoli in kadarkoli.

POLITIKA

Latvijska vlada se je odločila, da bo 6.962 gluhih državljanom podelila tehnične pripomočke. Sredstva bo črpala iz nacionalnega programa socialne rehabilitacije pod pokroviteljstvom ministrstva za finance in ministrstva za socialno varstvo.

Nemška stranka Zelenih je na 33. zvezni konferenci zagotovila tolmača znakovnega jezika. Gluhi so imeli možnost konferenco spremljati tudi v živo na svetovnem spletu.

Tri španske televizijske hiše so zagotovile tolmača znakovnega jezika na volilnih soočenjih kandidatov za španski parlament. Televizijska mreža LaSexta pa je soočenja tudi podnaslovlila.

Britanski nacionalni zdravstveni zavod je odprl brezplačno spletno stran, kjer uporabnike v znakovnem jeziku obveščajo o boleznih, kot so rak na pljučih in prostati, sladkorna bolezen, bolezn srca in ožilja ... Pri izvedbi sta sodelovali agencija SignHealth, ki skrbi za zdravje gluhih oseb v Veliki Britaniji, in produkcijska hiša Remark, katere lastnik in direktor je gluh.

Nemško ministrstvo za družinske zadeve je objavilo študijo, v kateri je med drugim ugotovilo, da je bila vsaka druga gluha ženska v otroštvu in mladosti prizadeta zaradi spolnega nasilja, zlasti v šolah za gluhe, da ima 75 odstotkov anketiranih gluhih žensk težave z duševnim zdravjem ter da se 39 odstotkov odraslih gluhih žensk v odnosu do staršev počuti kot otrok ali nesprejeto. Nemška zveza gluhih je zahtevala čimprejšnjo odpravo tega stanja, država pa že nudi 24-urno pomoč in svetovanje prizadetim ženskam.

Zbral Robert Lah Veršič

**Zapel je zvon tebi v slovo.
Poln bolečin ostaja spomin,
ostaja praznina, molk in tišina.**

LJUBU SLIVNIKU V SLOVO

V 74. letu se je od nas za vedno in mnogo prezgodaj po težki bolezni poslovil dolgoletni član Ljubo Slivnik z Jesenic. Dokler mu je zdravje dopuščalo, je aktivno sodeloval v dejavnostih podružnice na Jesenicah ter nas na vsakem srečanju razveseljeval z iskrivostjo in dobro voljo. Nikoli mu ni bilo težko priskočiti na pomoč, vedno je z veseljem in nesebično pomagal v društvu, članicam in članom. Kot ljubitelj pisane besede je redno spremljal družbeno dogajanje ter nas seznanjal s svežimi novicami in aktualnimi dogodki. V domačem kraju so ga kljub komunikacijski oviri zelo spoštovali, o čemer priča tudi množično slovo na njegovi zadnji poti. Bil je poseben človek in pravi prijatelj, ki je z iskrenim stiskom roke ter prisrčnim nasmehom znal očarati sočloveka. Hvaležni smo za vse lepe in nepozabne trenutke, ki smo jih preživeli z njim.

Počivaj v miru dragi prijatelj in naj ti bo lahka domača zemlja.

Članice in člani društva AURIS Kranj

Summary - povzetek

The Foundation for Financing Disability and Humanitarian Organisations (FIHO) finally confirmed the budget for 2012. From previous experience we know that the confirmed amount of money due to its dependence on the National Lottery's financing is not necessarily granted. To exemplify: two years ago we merely received 50 per cent of assets for investments and last year FIHO failed to provide the assets that have already been granted to us. On top of that each month we only received from 80 to 90 per cent of the granted monthly value.

FIHO's Commission for Evaluation and Distribution of assets rejected three applications from Disability Organisations and fourteen applications from Humanitarian ones. Besides that the complete budget for this year is almost 2 million Euros short when compared with the budget for the previous year.

National Council for Disability Organisations of Slovenia (NSIOS) failed to obtain more than 40.000 signatures needed for the referendum initiative. The reasons for the failure were mostly bad timing due to parliamentary elections, cold weather and people in general being unfamiliar with the issues of financing Disability Organisations. According to the new law the lawful representatives of organisations are forbidden to become members of the Foundation's Board. The law also foresees the change in appointing

representatives. Since hearing impaired persons are often unrecognised in the public, we strongly wish to have our own representative in the Board.

Slovenian Sign Language Interpreters in cooperation with association Dlan and Ministry of Labour, Family and Social Affairs organised the symposium exposing problems and obstacles deaf-blind persons are dealing with in the process of interpretation. Our representatives who also participated at the event presented several excellent ideas for improvement of the deaf-blind's situation in Slovenia. Congratulations to Slovenian Sign Language Interpreters for choosing such an interesting topic and for the superb organisation of the event which hopefully will encourage the Ministry to make first steps for improvement.

Celebrating Human Rights Day the Human Rights Ombudsman's office organised the round table on the importance of being properly informed. As Ombudswoman is endeavouring to be widely accessible to the public she accepted our invitation to join the project for overcoming the boundaries among hearing persons, deaf, hard of hearing, deaf-blind and persons with cochlear implant.

As agreed at the seminar in Fiesa the Deaf Sports Association together with the Clubs organised a round table defining a new way of cooperation of all sportsmen with hearing problems.

TERMINI DRŽAVNIH PRVENSTEV GLUHIH V LETU 2012

Športna panoga	Predvideni datum	Društvo-izvajalec in lokacija
BOVLING – posamično/dvojice	25. 02. 2012	DGN Severne Primorske, Nova Gorica
ŠAH – posamično in ekipno	03. 03. 2012	DGN Celje, Šentjur
BOVLING – trojice	16. 03. 2012	DGN Pomurja, Murska Sobota
ODBOJKA – moški/ženske	24. 03. 2012	DGN Ljubljana, Kamnik
BALINANJE – posamično	12. 05. 2012	DGN Koper, Koper
KOŠARKA	19. 05. 2012	DGN Ljubljana, Kočevje
ŠPORTNI RIBOLOV	02. 06. 2012	DGN Posavja, Senovo
ORIENTACIJSKI TEK – moški/ženske	16. 06. 2012	DGN Celje
ODBOJKA NA MIVKI – moški/ženske	25. 08. 2012	DGN Podravja Maribor, Malečnik
BALINANJE – ekipno	01. 09. 2012	AURIS – MDGN za Gorenjsko, Kranj
FUTSAL	06. 10. 2012	MDGN Velenje, Velenje

KULTURNI PROJEKTI ZVEZE DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE V LETU 2012

Kulturni dogodek	Lokacija in datum
Gledališka delavnica	Kranjska Gora, od 13. do 15. aprila 2012
Filmska delavnica	Kranjska Gora, od 8. do 10. junija 2012
Likovna kolonija	Piran, od 25. do 27. maja 2012
Premiera gledališke predstave	Ljubljana, 1. junij 2012
Gledališki festival	Maribor, 6. ali 20. oktober 2012
Filmski festival	Trbovlje, 17. ali 24. november 2012